

VIỆT NAM ỦNG CỨ HỘI ĐỒNG NHÂN QUYỀN LIÊN HỢP QUỐC

Chính phủ Việt Nam đã quyết định ứng cử vào HĐNQ LHQ nhiệm kỳ 2023-2025 với mong muốn đóng góp tích cực, trách nhiệm và hiệu quả hơn vào nỗ lực chung thúc đẩy và bảo vệ quyền con người trên thế giới. Việt Nam đã được Hiệp hội các Quốc gia Đông Nam Á (ASEAN) nhất trí ủng hộ là ứng cử viên duy nhất của Hiệp hội cho vị trí này. Một số nội dung cần nhấn mạnh trong tuyên truyền về việc ứng cử của Việt Nam:

Việt Nam tôn trọng các giá trị quyền con người

Việt Nam chia sẻ quan điểm quyền con người mang tính phổ quát, là khát vọng và giá trị chung của toàn nhân loại, cùng những nội dung quan trọng tại các tuyên bố của LHQ, các điều ước quan trọng về quyền con người. Việt Nam ủng hộ đối thoại, hợp tác giữa các nước và tại các cơ chế đa phương LHQ về quyền con người nhằm chung sức đem lại cuộc sống tốt đẹp hơn của mỗi người dân. Trong quá trình đó, Việt Nam cho rằng cần thúc đẩy và bảo vệ các quyền con người một cách toàn diện, tổng thể trên các lĩnh vực dân sự, chính trị cũng như kinh tế, văn hóa, xã hội, phát triển, phù hợp các chuẩn mực quốc tế được thừa nhận chung đồng thời tôn trọng các quy định pháp luật liên quan của mỗi nước.

Hiến pháp Việt Nam năm 2013 dành riêng một Chương gồm 36 Điều chế định trực tiếp và quy định rõ ràng các quyền con người, quyền và nghĩa vụ cơ bản của công dân. Từ đó đến nay, Việt Nam đã bổ sung, sửa đổi hoặc ban hành mới hơn 100 văn bản luật, pháp lệnh liên quan đến bảo đảm quyền con người, quyền công dân, trong đó có một số đạo luật quan trọng như Bộ luật Hình sự 2015, Bộ luật Dân sự 2015, Luật trung cầu ý dân 2015, Luật trẻ em 2016, Luật trợ giúp pháp lý 2017, Luật an ninh mạng 2018, Bộ luật Lao động sửa đổi 2019...

Một số thành tựu về quyền con người đáng chú ý

Trong những năm qua, Nhà nước Việt Nam đã triển khai các biện pháp đồng bộ, ưu tiên dành nguồn lực đầu tư phát triển kinh tế - xã hội, nâng cao đời sống của người dân. Các thành tựu về phát triển kinh tế, xã hội và việc tăng cường hội nhập quốc tế đã tạo ra các điều kiện vật chất và nguồn lực để Việt Nam bảo đảm ngày càng tốt hơn các quyền và tự do cơ bản của người dân.

Việt Nam đã hoàn thành trước hầu hết các Mục tiêu Phát triển Thiên niên kỷ (MDG) và đang tích cực triển khai thực hiện các Mục tiêu Phát triển Bền vững (SDG). Trước những diễn biến phức tạp của đại dịch Covid-19, Việt Nam đã nhanh chóng đưa ra các chính sách, biện pháp đồng bộ, hiệu quả. Trong đó, kiểm soát dịch bệnh là ưu tiên hàng đầu nhằm bảo vệ sức khỏe, bảo đảm quyền tối thượng là quyền được sống của người dân; đồng thời thực hiện hiệu quả, đồng bộ các giải pháp giảm thiểu tác động của dịch đối với nền kinh tế, duy trì

và phục hồi sản xuất kinh doanh, bảo đảm việc làm, an sinh xã hội và đời sống của người dân, nhất là những người dễ bị tổn thương.

Việc bảo đảm các quyền con người của Việt Nam được thực hiện phù hợp với các chuẩn mực quốc tế mà Việt Nam là thành viên. Việt Nam hiện là thành viên của 07 trên 09 Công ước quốc tế quan trọng về quyền con người¹. Việt Nam cũng là thành viên của 25 Công ước của Tổ chức Lao động quốc tế, trong đó có 7/8 Công ước cơ bản; đang nghiên cứu phê chuẩn Công ước cơ bản còn lại là Công ước 87 về Quyền tự do hiệp hội và về việc bảo vệ quyền được tổ chức. Việt Nam luôn thực hiện đầy đủ, nghiêm túc các cam kết nghĩa vụ theo các công ước này, trong đó có nghĩa vụ báo cáo tình hình thực thi các Công ước tại Việt Nam.

Việt Nam tham gia các nỗ lực quốc tế vì quyền con người

Thực hiện đường lối đối ngoại độc lập, tự chủ, hoà bình, hợp tác và phát triển, đa phương hoá, đa dạng hoá quan hệ, chủ động hội nhập quốc tế, Việt Nam đã và đang tích cực tham gia vào tiến trình hợp tác quốc tế, khu vực, đa phương và song phương trên nhiều lĩnh vực, trong đó có việc thúc đẩy và bảo vệ quyền con người.

Về song phương, Việt Nam chủ trương thúc đẩy hợp tác và đối thoại nhằm chia sẻ thông tin, kinh nghiệm, tăng cường hiểu biết lẫn nhau, hỗ trợ nâng cao năng lực để thực hiện tốt hơn việc đảm bảo các quyền con người ở Việt Nam và các nước liên quan.

Ở khu vực Đông Nam Á, Việt Nam đã có những đóng góp thiết thực nhằm tăng cường đoàn kết và hợp tác trong Hiệp hội các Quốc gia Đông Nam Á (ASEAN) về quyền con người, đặc biệt trong quá trình xây dựng Hiến chương và Cộng đồng ASEAN, Tuyên ngôn Nhân quyền ASEAN, thành lập và hoạt động của các cơ chế ASEAN liên quan đến quyền con người², qua đó khẳng định các cam kết của ASEAN về thúc đẩy và bảo vệ quyền con người trong khu vực phù hợp với các chuẩn mực quốc tế được thừa nhận chung, tạo khuôn khổ cho việc tăng cường hợp tác trong ASEAN trong lĩnh vực này.

Việt Nam coi trọng vai trò và những đóng góp của HĐNQ trong việc thúc đẩy thực hiện các quyền con người trên thế giới thời gian qua. Việt Nam luôn tham gia tích cực, có trách nhiệm vào các hoạt động của HĐNQ, đặc biệt trong giai đoạn là thành viên HĐNQ nhiệm kỳ 2014-2016. Tại HĐNQ, Việt Nam đề cao và thúc đẩy tinh thần hợp tác, đối thoại, tăng cường hiểu biết để thu hẹp khác biệt, tìm kiếm giải pháp hữu hiệu, bền vững đối với các thách thức về

¹ Trong đó có Công ước quốc tế về các quyền kinh tế, xã hội và văn hóa, Công ước quốc tế về các quyền dân sự, chính trị, Công ước về Quyền của người khuyết tật và Công ước chống tra tấn; Việt Nam là nước đầu tiên ở Châu Á phê chuẩn Công ước quốc tế về Quyền trẻ em.

² Ủy ban liên chính phủ ASEAN về quyền con người (AICHR), Ủy ban về Thúc đẩy và Bảo vệ Quyền của Phụ nữ và Trẻ em (ACWC), Ủy ban ASEAN về Phụ nữ (ACW) và Ủy ban ASEAN về Triển khai Tuyên bố về Bảo vệ và Thúc đẩy Quyền của Lao động Di cư (ACMW)

quyền con người, trên cơ sở tôn trọng độc lập, chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ, bình đẳng, cùng có lợi.

Việt Nam sẽ tiếp tục tích cực cùng các nước đóng góp vào công việc chung của Hội đồng theo hướng nâng cao tính hiệu quả, minh bạch, khách quan, cân bằng, trên tinh thần đối thoại, hợp tác, bình đẳng và tôn trọng lẫn nhau. Dựa trên kinh nghiệm đã có, cam kết và quyết tâm mạnh mẽ, Việt Nam tin tưởng vững chắc vào khả năng của mình đảm đương vai trò thành viên HĐNQ, với những đóng góp tích cực, xây dựng vào công việc chung của Hội đồng.

Các cam kết tự nguyện của Việt Nam khi trở thành thành viên HĐNQ LHQ

Trong thời gian tới, Việt Nam cam kết tiếp tục nỗ lực bảo đảm sự thụ hưởng ngày càng tốt hơn các quyền và tự do cơ bản của mọi người dân Việt Nam, không để ai bị bỏ lại phía sau; đồng thời đóng góp tích cực, hiệu quả vào các nỗ lực chung của cộng đồng quốc tế trong thúc đẩy và bảo vệ quyền con người. Trong đó, Việt Nam tập trung vào các ưu tiên sau:

- (i) Đẩy mạnh xây dựng Nhà nước pháp quyền, cải cách pháp luật để củng cố nền tảng thể chế, pháp lý và chính sách liên quan đến quyền con người, tăng cường nội hóa các Điều ước quốc tế về quyền con người vào pháp luật Việt Nam.
- (ii) Tăng cường các biện pháp, chính sách và nguồn lực nhằm đảm bảo tốt hơn tất cả các quyền cơ bản của con người về kinh tế, xã hội, văn hóa và dân sự, chính trị theo chuẩn mực quốc tế được thừa nhận chung về quyền con người.
- (iii) Đảm bảo thực hiện Chương trình Nghị sự 2030 vì sự phát triển bền vững, chú trọng giảm bền vững nghèo đói chiêu, giảm thiểu bất bình đẳng, xóa bỏ mọi hình thức phân biệt chủng tộc bảo đảm sinh kế bền vững cho người dân và nâng cao chất lượng và khả năng tiếp cận dịch vụ, tăng cường an sinh xã hội, khả năng chống chịu (resilience) trước các thiên tai và dịch bệnh, nhất là đối với các nhóm dễ bị tổn thương.
- (iv) Tăng cường hơn nữa giáo dục về quyền con người nhằm nâng cao nhận thức của người dân và năng lực của các cơ quan thực thi pháp luật, trong đó có việc triển khai Đề án đưa nội dung quyền con người vào chương trình giáo dục quốc dân từ bậc mầm non đến đại học.
- (v) Thực hiện nghiêm túc, đầy đủ các khuyến nghị UPR chu kỳ III mà Việt Nam chấp thuận, các cam kết và nghĩa vụ theo các Công ước quốc tế về quyền con người mà Việt Nam là thành viên, nhất là thông qua việc xây dựng và triển khai hiệu quả các Kế hoạch cấp quốc gia trong các lĩnh vực này.
- (vi) Tăng cường đối thoại và hợp tác thực chất với tất cả các nước, các cơ chế LHQ về quyền con người.

(vii) Đóng góp, thúc đẩy đối thoại, hợp tác, sự khoan dung và hiểu biết lẫn nhau giữa các nước, các chủ thể khác nhau, trên cơ sở tôn trọng các nguyên tắc độc lập, chủ quyền, bình đẳng và cùng có lợi.

(viii) Tham gia tích cực và có trách nhiệm vào việc thúc đẩy các vấn đề trong chương trình nghị sự của HĐNQ, nhất là các nội dung quyền của các nhóm dễ tổn thương, tác động của biến đổi khí hậu đối với thụ hưởng quyền con người, góp phần nâng cao vai trò và hiệu quả hoạt động của HĐNQ.

(ix) Đóng góp tích cực vào tiến trình kiểm điểm HĐNQ, nhất là việc cải tiến hiệu quả hoạt động của các cơ chế trực thuộc như cơ chế UPR, trong việc giải quyết các thách thức về quyền con người.

(x) Tăng cường tham gia và đóng góp thiết thực nhằm thúc đẩy hợp tác trong ASEAN về quyền con người, đặc biệt tại Ủy ban liên chính phủ ASEAN về quyền con người (AICHR) và trong việc triển khai thực hiện Tuyên ngôn Nhân quyền ASEAN.